

Poština plačana v gotovini.

ЈУГ ТРЕЗВЕН:

К Новом Сунцу!

Трезвењаци, храбри борци,
силни и горштакчи,
Отаџбине нови творци
весели, јуначки!

Данас дође данак славе,
појте песме, диж'те главе
к Новом Сунцу, да нам сине
слава Отаџбине!

Весници смо нових дана,
понос рода свога,
заторници људских мана
и душмана злога.

Хајте, синци славе, части,
на мегдане против страсти!
Нек'се силна бура спрема —
узмицања нема!

12. XI. 1926.

ocka je padla. V bolno telo naroda se je zasekal meč ter rnil srce. Srca naša so zaječala, duše zavpile v brezmejni bolesti — svinčnik diplomata pa je zarisal v zemljevid črto — novo mejo.

Rapallo! Črni dan in prokletstvo naše! Kot da te je rodil demon iz pekla, Groza ti bila mati. Tvoje ime je zapisano s krvavimi črkami v živo telo naroda, v srca mater, v dušo dece in rodno grudo. Zmaga Pohlepa in Napuha, zmaga zemljelačnih trinogov, patoloških megalomanov in zločincev!

Kocka je padla — zaječala je zemlja v črnem prokletstvu, golazen se je razpasla po deželah solnca, strupeni dih je požgal cvetoče loke in trate. Zemljo je preplavila roparska tolpa, tolpa rabljev in psov-krvašov. In velika laž o kulturi je snela krinko ter pokazala svoj spačeni, gobavi obraz.

Dvignili so pesti vsi oni, katerih duše so bile zastrupljene, katerih srca opijanjena, odprla so se bogokletna usta ter sikala: »Križaj ga!«

Cinično si je krvavi knez umil roke. »Nisem kriv...«

In njegovi verni rablji so zasramovali Narod. S trnjevo krono so ga venčali, bičali so mu izmučeno telo ter mu naprtili na rame ogromen križ trpljenja.

In Veliki Trpin je nosil, opotekajoč in omahujoč, svoj težki križ na goro, ki je strmela iz sivih skal, nema in brez solz, pod prestol Pravice.

Pribili so ga na križ. Dolgi črni curki krvi so mu lili iz globokih, pekočih ran. Glavo je nagnil navzgor in v njegovih očeh so zalesketale solze, čistejše in krasnejše od vseh biserov sveta.

Krvniki so odšli. Solnce je utonilo v valove, ki so rdeli od sramu... Brez sanj je spanje Trpina. Saj mu donijo v uho tihi vzdihni nesrečnih mater, obupne kletve mož in solze nedolžnih otrok. Saj čuti utrip ranjene grude, pesem slovanskega morja, ki buči in veruje...

A vsako leto, ko se vrne zopet ura prokletstva, ko se radujejo krvavi hlapci v pijani noči lastnih zločinov, odpro se oči Trpina in se zarežejo v sinjo daljino, v daljno svobodno zemljo.

S stolpa bije zvon. Težkih dvanajst udarcev, trdih in neizprosnihi, pada v večnost ter izveni v pesmi zarobljene zemlje, prodane dece. V očeh Trpina se zganejo solze in polzijo po trdem, brezčutnem licu.

Iz sna in tišine rastejo sence, kot bi se rodile iz kamenja in skal, kot bi se odprli grobovi preteklosti, grobovi junakov ter bruhal na dan vojsko junaško sivih davnin. Prihajajo k njemu v tej tihi, beli noči junaki in mučeniki, borci in svečeniki Svobode. Ivan Gradnik stopa poleg pošastne sence Velega Jožeta, Šimon Golja poleg vitežke postave Juriše Senjanina. Vojvodo Bata spremljata Kragulj in Munihi, v mesečini zaiskri buzdol-

van Kraljeviča Marka. Svetlo grivo nemirnega Šarca gladi sivolasi Tomislav, pritajeno šepečeta Matjaž in Zvonimir. S Petrom Klepcem se družijo Miloš Obilič, Krpanu nudi Njegoš roko v pozdrav.

V nepreglednih vrstah stoje junaki, četniki in hajduki, starci in mladeniči.

Na belem konju pa prijaha Kralj.

»Živel Kralj, živel Veliki!« zahrumi vojska, zašumi morje in zabobni zemlja.

Kakor sèn jaha Kralj skozi vojaške trume. Beli konj ga nosi naravnost h križu, kjer ječi Narod.

In v očeh, slepih od krvi in solz, se rodi zarja. Zasinele ustnice se zganejo in šepečejo komaj slišno: »Zdravo, Osvoboditelj!«

Tedaj se rodi krik iz sivih skal, iz spečih hiš, iz sanjajočih brd, iz valov morja in iz dna gorskih vod. Od Triglava do Učke gore, od Soče in Zile zahrumi krik, krik do neba, krik urnebesni, da pretresa mozeg in kosti: »Zdrav, Osvoboditelj!...«

»Zdravo, deca moja«, odgovarja Kralj, v pogledu mu leži neizmerna Ljubezen, Upanje in Vera. Konja razjaše in poklekne na trda sveta tla izmučene uklete zemlje. Ponosne postave junakov se zrušijo na kolena, glave klonijo. Iz sivine skal pa zablesti bela obleka Svečenika. Mirno se okrene k četi ter razprostre roke, da blagoslovi trpečo zemljo, gore in reke, polja in log.

Kakor rdeč plamen nageljnov lije Ljubezen iz njegovega srca, daritev je src in duš junakov, mučnikov, ki vzklije do neba...

»Blagoslovljena Tvoja bol, zemljica sveta, blagoslovljene solze Vaše, deca moja! Blagoslovljen nam plamen Vernosti, ki še tliš žgoč in svetel v srcu naših ubogih bratov. Pred obličjem Sodnika Te blagoslovljam, rod moj, pred prestol Pravice bom nesel Tvojo Pravdo. Hudo je nasilje, hudo je trpljenje, a Ljubav je močnejša od njih, premagala bo smrt in grozo. Globoko v srca vržem vam zlato zrno: iz srčne krvi bo zrastle cvetoča lipa vaših sanj. Čuvamo nad Teboj, gruda trpeča in čuvali bomo do Velike maše. Ti pa veruj in zaupaj v Ljubezen...«

Črno mašo poje Vladika. Oči Trpina na križu zaiskrijo v železni Veri, v brezmejnem Upanju. Himno šumi morje, nočni veter in šepet noči iz gozdov in poljan mu odpevajo.

»Čakaj Velike maše, čakaj Vstajenja...« izzveni glas Vladike.

»Amen« zahrumi četa, »Amen« dahne Trpin, »Amen« šepečejo zemlja in nebo. Pošastno, kot so prišli, izginejo vojaki. Le Kralj in Svečenik še strmita v zarjo, ki se rodi, sveža in močna tam za gorò...

Nov dan zakraljuje. Morje se budi iz svetlih, prelepih sanj in zemlja šepeče deci svoji čudovito zgodbo bele noči, o črni maši junakov, o ljubezni Kralja in o blagoslovu Vladike, Josipa Jurja...

O vsesokolskem zletu v Pragi.

idel sem štiri vsesokolske zlete v Pragi in nekaj zletov drugih velikih evropskih narodov. Zadnji vsesokolski zlet v Pragi je brez dvoma prekosil vse ono, kar sem videl dosedaj.

Naši severni bratje, Čehoslovaki, so s svojim zadnjim zletom popolnoma dokazali, da so v stanu prirediti v tem pogledu nekaj, česar dosedaj ni zmožen noben drug narod.

Naj vam navedem nekaj posebnosti s tega zleta.

Vsesokolski zlet je bil sad ogromne in do skrajnosti precizne priprave. Mislim na organizacijo zleta, kjer so se sestale velikanske množice telovadečega članstva in občinstva. Samo telovadišče je bilo pripravljeno za skoro 15.000 telovadcev, na tribunah je bilo prostora za 150.000 gledalcev. Okrog telovadišča je bilo mnogo več prostora, kakor ga je zavzemalo telovadišče. Vrstile so se oblačilnice, prostori za zbiranje, informacijske in druge pisarnice, prodajalnice, lope, kjer si dobil telesna okrepčila itd. Od ranega jutra do poznega večera se je gibala in menjavala na tem mestu množica ljudi, neprestano več deset tisoč — toda nikjer nisi opazil gneče, nikjer begajočih ljudi. Na vsakem mestu si lahko vprašal, povsod si dobil pojasnila in navodila. Sokolski reditelji so bili poučeni o vsaki podrobnosti. Preskrbljeno je bilo vse do dozdevno najmanjše malenkosti. Stotisoče ljudi si videl na tem prostoru, pa niti enega nezadovoljnega obraza.

Nikjer nisi videl razburjenja, tudi ni nihče kričal ali klical, dasi je povsod vse hitelo.

Motil bi se, kdor bi mislil, da je to prišlo samo po sebi, in malokdo je spoznal koliko truda in dela je bilo v mesece trajajočih pripravah, ki so ta red pripravile do podrobnosti in ustvarile ves ta skoraj nevidno delujoči aparat, ki je vodil telovadce in občinstvo ter z nepojmljivo silo vzdrževal najvzornejši red.

Toda, kar je bilo na telovadišču, to je bilo samo del celote, ki jo je tvoril vsesokolski zlet. Telovadišče s svojo najbližjo okolico je bilo pravzaprav samo odsev vseh drugih naprav in ustanov, kakor so bila: prenočišča, prehrana, navodila pred zletom in stik vodstva zleta s članstvom. Ako bi tega ne bilo preskrbljenega tako, kakor so udeleženci pričakovali, bi bilo vse ostalo brez vrednosti.

Članstvo in občinstvo je šlo v Prago z zaupanjem, da tam najde samo toliko, kolikor je vodstvu dati mogoče. Za nje je bilo to sicer malo, za vodstvo pa ogromno — toda bilo je toliko, kolikor je bilo obljubljenega — zaradi tega je bilo vsakemu posamezniku dovolj — in to je glavno.

Naravnost krasno se je tu izkazala disciplina vodstva zleta, ki je dvignila disciplino članstva in občinstva. V tem je ležalo jedro občnega reda.

Disciplino vodstva razumevam v tem zmyslu, da vodstvo stori vse, kar je dolžno storiti, posebno pa, da izdanih naredb ne menja v neprikladnem času ali da posamezniki iz vodstva ne postopajo v posameznih primerih samovoljno. To poudarjam, ker je pri vodstvu tako velikih prireditiev v tem slogu ena najvažnejših zahtev in se proti temu zelo rado greši. Grešiti se celo mora, ako priprave niso izvedene do podrobnosti; ako vodstvo pred prireditvijo ne bi mislilo na različne stvari, ki bi jih odločali potem posamezniki samovoljno na škodo celotne enotnosti. O kaki taki stvari v Pragi ni bilo sledu. Vsa prireditiev se je začela, razvijala in končala kakor potek ogromnega stroja z nešteto kolesij, odvisnih drugo od drugih. Če bi eno kolo odpovedalo, bi bila nesreča. Toda tu ni odpovedalo nobeno kolo.

Tako vzorno, kakor vodstvo, je delovalo članstvo, ki je bilo točno informirano. Prišlo je na zlet, kakor v svojo lastno hišo, kjer je vse poznano. Razen tega je spoštovalo vse napise, vse določbe, vsa navodila do skrajnosti in res prav brez izjeme. Pri tej občni disciplini, ki je vladala vselej in povsod, si človek ni mogel niti misliti, da bi storil nekaj, kar bi bilo proti predpisom in obenem nekaj drugačnega, kakor dela vsa ta tisočera množica, ki ga obdaja.

Ta občutek si imel povsod, kamor si prišel in vselej, kar si videl. To ni bilo omejeno na telovadišče in javne nastope, temveč je obsegalo vso prireditiev vključno občinstvo. Članstvo je bilo tako vzorno disciplinirano, da je vplivalo na občinstvo. In občinstvo ni moglo biti drugačno.

Na zletu v Pragi si imel priliko občudovati vodstvo, članstvo in občinstvo, ki je bilo v veliki meri sokolsko, toda občudovati si moral tudi narod češkoslovaški.

V tem pogledu lahko mirno trdim, da je pri zletu sodeloval ves češkoslovaški narod. Tu mislim na nasprotnike, ki jih ima tam gori Sokolstvo v pogledu notranjih političnih bojov. Tudi, če je kdo proti zletu kaj napisal ali če so se morda našli posamezni primeri netaktnosti posameznikov, izgubivši se v masi naroda, ne more nihče trditi, da bi res ne sodeloval ves narod.

Ves narod je bil pod prevladujočim vtiskom eminentno narodne prireditve, ki je bila res po Sokolstvu češkoslovaška in po Sokolstvu zopet last in ponos vsega češkoslovaškega naroda. Pod tem ogromnim dojmom je vse sodelovalo, vsak posameznik, kakor je pač mogel; ako ni mogel storiti več, je takorekoč vsilil kako uslugo komurkoli izmed zletnikov.

Po tem moramo ceniti Sokolstvo na Češkoslovaškem.

Po vsem tem Sokolstvo naših severnih bratov ni nastopilo kot del naroda, temveč je nastopilo kot češkoslovaški narod, kot Sokolstvo, ki je svoj cilj v veliki meri že doseglo.

Naša naloga.

i naroda, ki bi imel tako žalostno preteklost kot jo ima naš jugoslovenski narod, od nekdanj je bil zatiran. Sovrag je sesal našo kri, da bi nas ugonobil. Potujčeval je našo mladino, da bi z našimi močmi pomnožil in povečal svoj rod. Toda ni nas mogel zatreti v teku stoletij, polnih krivic in zaničevanj. In ko je prišel za naš narod »Veliki petek« in je bil ves razbičan in zapljuvan pribit na križ, so se mnogi že veselili, da so ga uničili. Toda za »Velikim petkom« je prišla — »Velika nedelja«. Prišel je dan vstajenja. Prinesla nam ga je zavest, da smo člani velikega, silnega in edinstvenega jugoslovenskega naroda in da »največ sveta otrokom sliši Slave«. Ta zavest se je oprijela z vso silo naših obupanih src. Dala nam je veliko in jako vero v našo bodočnost.

In zaječale so verige, razdrobili so se suženjski okovi! Zasijalo nam je solnce zlate svobode. Od brda do brda se je razlegal glas: Svoboda! Iz milijonov navdušenih src pa so kipele pesmi in hitele pod jasno svobodno nebo.

Svobodni smo! Prišel je oni »Veliki dan«, o katerem so sanjali in hrepeneli toliki. Uresničila se je ideja, ki sta jo oznanjevala že Ljudevit Gaj in Stanko Vraz in za katero jih je dalo toliko svoje življenje. Kri Matije Gubca, Frankopana in Zrinskega in tisočev drugih ni bila prelita zastonj, bila je seme, iz katerega nam je vzrasla naša svoboda.

Toda solnce svobode še ni zasijalo vsem. Tam ob bistri Soči, na skalnem Krasu in ob zeleni Dravi še ječe naši bratje pod težo tujčevega jarma. Še jih zatira sovrage, tepta njih pravice in pljuje na njihove narodne svetinje. Vendar naš narod ne obupava. On veruje in čaka, zakaj prepričan je, da bo prišel — dan osvete. Zapirajo mu šole! Prepovedujejo mu peti domače pesmi in ga silijo peti tuje — svoje himne. Zaničujejo njegovo govorico, ga psujejo, bijejo in vlačijo po ječah. Toda on ne klone. Z zaupanjem se ozira na Nanos, kjer spi »Kralj Matjaž«, in proti Prilepu, odkoder ima priti Kraljevič Marko. Iz oči tega naroda, ki ljubi svojo zemljo, sive gore in zelena polja in katerega srce je s tisoči verigami priklenjeno na to skalnato grudo, odseva jasno, da narodu zelenih Brd, da narodu kamenitega Krasa in skalne Istre nikdar ne bo klonil tilnika nasilnik.

Te zemlje, tega ljudstva ne damo nikomur. Morje, ki buči ob obalah Istre, mora biti naše. Naša je bila nekdanj ta tužna, z znojem naših pradedov prepojena, zemlja. Naše so bile šume ob zeleni Dravi in naše morje od Devina do Sušaka. Naša je bila nekdanj ta zemlja, naše to peneče morje, naša morata zopet postati in ostati na veke!

Prišel bo dan! Prišel bo gotovo! In priti mora, ko bo vstal Kralj Matjaž s svojimi junaki, ko bo zgrabil Kraljevič Marko za težki buzdovan, potegnil sabljo izpod skale, skočil na Šarca in planil v boj skupno z Velim Jožem, da se osvetijo za vse krivice, ki so bile storjene njegovemu narodu.

Zopet bodo zagrmeli topovi in zaropotale strojnice. Zopet bo tekla kri in barvala čisto Sočo. Iz te krvi pa bo vzrasla nova svoboda, nov dom, v katerem bomo imeli prostora vsi, tudi bratje ob šumečem Jadranu, zeleni Dravi in v daljnji Macedoniji. Tedaj bodo zopet zadonele pesmi po naši solnčni Goriški in zeleni Koroški. Ponosno bo plapolala naša trobojnica v Trstu in Celovcu, v Pulju in Zadru in daleč doli v Grčijo bo odmeval: »Onam onamo«.

Prišel bo ta dan! Prišel bo gotovo! Kakor smo mi po dolgih stoletjih doživeli vstajenje, tako bodo tudi ugrabljeni stotisoči našega naroda prej ali slej osvobojeni trpljenja, ponižanja in suženjskih spon in prižeti na naša srca.

Naša — sokolska — naloga je, da vzdignemo narod, da ga navdušimo, da se bo slovenski kmet v naši divni Gorenjski zavedal, da trpi v solnčni Goriški, Istri, v tužnem Korotanu in daleč doli v Macedoniji del njegovih bratov — bratov po rodu in krvi, in da bo srbski seljak v daljnji Šumadiji, Vojvodini in Črni gori vedel, da trpi več kot pol milijona njegovega naroda pod italijanskim in nemškim jarmom, da bo v vseh srcih žarela le ena misel: »Domovina«, da bo v vseh srcih naroda od sivega Triglava in nemirnega Jadrana pa doli do Albanskih gora in širne Vojvodine le ena želja: »Povzdigniti domovino, rešiti brate«. To je naša naloga! To zahteva od nas Sokolstvo in domovina! Zato na delo, vzbujajmo narod, in pripravljajmo se na — veliki dan!

HAJRUDIN ČURIĆ:

Noč na Jadranu.

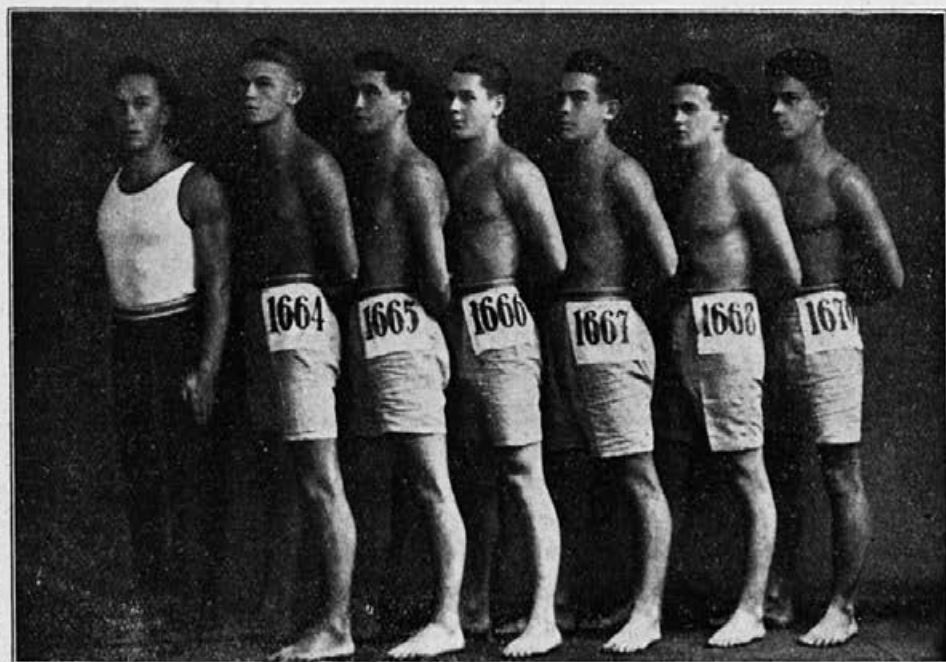

Bila je divna, bajna i bujna noć na našem Jadranu. Lepša nego Afrodita ili koja od njezinih sestara... Iza brda promaljšao Luna kao kakav kradljivac i grlio uljanu mirnu površinu. Od požudnih njegovih poljubaca stvorio se veliki otsev na morskoj pučini... A Jadran je mirno podnosio te vatrene ljubavne izleve. U zraku na laganim krilima plovio je miris cveća iz daljine. Kao da je i on hteo da celiva naš Jadran, ali mu Luna ne da... More kao da spava. Svuda tišina, tišina, koja godi i koja prenosi čoveka u carstvo sanja...

Ustao je iz mora, lepši od Parisa, jači od Neptuna... Iz očiju mu sja veselje, a usne mu se razvukle na osmeh. Bio je to On... naš Tyrš..., Njegov duh... Kao da je pobedio Neptuna i zagospodovao našim morom, da nam ga sačuva od tudina. Pogleda blaženim pogledom u jugoslavensku zastavu, koja se vejaše na jednoj ladi, prošapta nešto i isčeznu lagano, dok je Luna grlio i dalje naš Jadran... A miris je nosijo Njegove reči: »Moj duh će čuvati Jadran«...

* * *

Mene trgnuše te reči. Bila je divna, bajna i bujna noć na našem Jadranu. Lepša nego Afrodita ili koja od njezinih sestara...

Vrsta moškega naraščaja Sokolskega društva Ljubljana (Narodni dom), ki je dosegla pri naraščajskih tekmah na VIII. vsesokolskem zletu v Pragi 1926. med jugoslovenskim naraščajem prvo mesto. Vodnik vrste brat Rudolf; naraščajniki: Vrančič Božo (III. mesto), Flego Josip, Zupan Vlado (I. mesto), Antosiewicz Milan (III. mesto), Šega Matija, Miklavčič Oso.

Dr. VIKTOR MURNIK:

O nečem, što je nakon rata još potrebnije nego bejaše pre.

(Zaključak.)

Telesne vežbe — škola za življenje.

ato su igre i telesne vežbe uopće tako važne i nenadoknadive za uzgoj čoveka, i to ne samo za telesni, nego baš tako i za moralni i duševni uzgoj. Kod njih je mlad čovek najlakše čitav, dušom i telom.

Kod prvih detinskih igara ima glavnu ulogu još naravni nagon. Teže, ozbiljnije igre kasnije, i napokon sve različite gimnastičke grane nadopunjavaju naravni nagon što dalje to više sa svesnom voljom, upravljaju nagon tako reći na svesne ciljeve, koje mladež, baš radi toga što je na nje upravljen naravni nagon, postizava s veseljem, igrajući se, a to važi također i za one vežbe, koje već nisu igre (vežbe na spravama itd.)

Tako čine telesne vežbe prelaz ili most u življenje s njegovim drugačijim ciljevima, što ih kazuje sila životnih prilika. Vežbač, naviknut postizavati realne ciljeve kod telovežbe, gde mu treba izdašno napinjati telesne sile i volju (a što čini rado baš radi sveze s naravnim nagonom), donša si u življenje oba neuklonjivo potrebna uveta za — sebi i drugima — korisno udejstvovanje, a to su telesne sile i izvežbanu volju za postizavanje pravih ciljeva.

I odraslu čoveku potrebne su telesne vežbe, jer — tako reći — kakono ulje stroj, tako i one mažu telo, telesne udove i zglobove, očuvaju zdravlje i snagu, i vazda ponovno jačaju volju, koja inače vrlo rado oslabi.

Predaleko bi nas vodilo, da potanje raspravljamo i o drugom od obiju »ličnih producijskih uveta«, o drugom, »samo po sebi razumivom« ali baš tako važnom uvetu kaošto su moralne vrline: o telesnim moćima i o zdravlju, o njihovu množenju i čuvanju. Telesne sile i moralne navezane su jedna na drugu pa se i uzajmice jačaju telesnim vežbama. Osebito nakon svetskoga rata, koji je tako štetno uticao na telesne i moralne sile, propagiraju i pospešuju u svim naprednim državama baš telesne vežbe, otkle sa sigurnošću očekuju, da će podignuti oslabljene telesne i čudoredne sile naroda.

Navika.

Zacelo si već opazio na sebi, da niti sa igrom nije bilo baš tako lako, ako nisi bio kod nje dušom i telom. Gle, tako je pri svakom ozbiljnom radu: ne ide pa ne ide, ako nisi uza nj dušom i telom. Nagon naravi treba da tu nadomesti svesna volja, kako je pre detetu svesnu volju nadomeštivao nagon. Što pako moraš u početku da vršiš s velikim naporom sila i volje, preide ti napokon u naviku. Kako neprestance napinješ volju,

ona se sve to više utvrđuje; kako ponovno skupljaš ili koncentruješ misli na rad, to se koncentrovanje neprestance usavršuje i biva lakše. Tako izvežbanom voljom i izvežbanim mislima latit ćeš se lakše sve to većih i težih zadaća već kao naučnik, a dakako i kasnije kao pomoćnik i kao majstor.

I polako preći će ti napinjanje volje i sila u ugodnu naviku. Čemu čovek navikne, tome i obikne. Nego, treba se naviknuti!

Svaki naučnik ima žezlo industrijskoga kralja u svojoj ladici.

Kako je rekao Napoleon, da nosi svaki franceski vojnik maršalsku palicu u svojem redeniku, tako možemo reći, da ima svaki naučnik žezlo industrijskoga kralja u svojoj ladici za orude. Henry Ford, taj najveći industrijalac, što ih je dosad video svet, taj »automobilski kralj«, koji u svojim tvornicama izradi 4000 automobila na dan, bejaše pred kakih četrdeset godina obrtni naučnik.¹

Dabome da nije svaki Napoleonov vojnik postao maršalom, a ne će ni svaki naučnik postati Ford. Za to treba još nešto drugoga. Genij bejaše čovečanstvu uvek nešto zagonetna. Nego to je jasno, da ni najveći genij ili veleum ne uspije bez velike volje. Genijalni muževi moraju uz svoju ženialnost da imaju i mnogo jaču volju nego li drugi, jer si postavljaju velike zadaće. Mnogo više nego Napoleonovu gorostasnome geniju divi se svet negovoj gigantskoj volji, što je naličila elementarnoj sili.

Ima pako ljudi, koji smatraju da je genij i ogromna volja (energija) jedno te isto. Goethe, također veliki genij, veli: genij je revnost (marljivost). Pod tim pako ne smemo, dakako, misliti samo onu strpljivost, kojom netko sedi čitave sate i dane pri poslu a misli su mu sad ovde sad onde, nego onu ustrpljivost i energiju ujedno, kojima misli vazda dublje rone u delo i stvar, dok joj ne dođu do dna.

Dabome da treba i genijalnim ljudima izvanredne energije duha i volje, a često i dugotrajna, sve to dubljega mišljenja i razmišljanja, dok postignu svoje neobične i velike ciljeve i za rešenje izvanrednih zadataka.

Sav svoj vek treba da se učiš.

Ali i za manje zadatke treba da sabereš i sile i misli, osobito onda, kad se učiš kako da ih rešiš.

Ako se kasnije, kao izučen, ne budeš trudio da naučiš novih stvari, ostat ćeš dakako redov. Koliko toliko morat ćeš i vazda učiti, jer svet ne stoji, a svaki dan rada novim naprecima. Treba je, da se s njima upoznaš i da si ih usvojiš. Tko ne napreduje, nazaduje, a drugi idu mimo njega a često i preko njega napred.

Stalno je pako, da će onaj, koji je kao naučnik napinjao svoje sile i bio vazda pri poslu sa svim svojim silama, imati toliku zalihu jake volje

¹ Učio se mehanički obrt. Budući da je imao, kako sam pripoveda u svojoj knjizi »Moje življenje i rad«, osobitu ljubav za finu mehaniku i osobitu sklonost za ure, on je u doba svoga naučništva radio noću u reparaturnoj radionici nekoga draguljara.

i sposobnosti za koncentrovanje duha, da mu ne će biti preteško udejevovati oboje, gde i kada bude potreba — jer odviknuti se je teško.

Zato nastoj, da već kao naučnik privikneš ne na površnost, bezbrižnost, lenost u mišljenju i zanemarivanje volje, nego na savesnost i tačnost, na sabranost pri radu i na jačanje volje: to te ne će obarati, nego dizati na lakim krilima sve više i više.

JOŽA TRDINOVA:

Proste vaje za ženski naraščaj.

(Konec.)

II. B.

- I. 1. vzpon — skozi odročenje dlani naprej vzročiti, dlani naprej in sp.:
 2. začeti predklon in sp.:
 3. končati predklon — predročiti, hrbti naprej in sp.:
- II. 1. 2. 3. polagoma vzklon — vzročiti, dlani naprej,
- III. 1. izstopna stoja z d. v d. stran — z velikimi čelnimi loki v l. priročiti in sp.:
 2. poskok na d., l. pokrčiti zanožno ven, prsti smere nazaj — d. skozi odročenje vzročiti uloženo, dlan gor, l. skrčiti predročno dol noter, spodnja leht vodoravno pred telesom, vzklopiti gor, roka pred d. ramo,
 3. poskok na d.,
- IV. 1. izstopna stoja z l. v l. stran — d. skozi odročenje priročiti, l. iztegniti v priročenje in sp.:
 2. 3. — III. 2. 3. v drugo stran,
- V. 1. s prisunom d. vzpon spetno — odročiti gor, sklopljeno dol, z l. po najkrajši poti, z d. skozi priročenje in sp.:
 2. počep — polagoma odročiti, vzklopljeno gor in sp.:
 3. čep — polagoma odročiti dol, vzklopljeno gor in sp.:
- VI. 1. 2. 3. polagoma vzravnavava v spetno stojo — polagoma odročiti, sklopljeno dol, na zadnjo dobo izravnati roki, hrbti gor in sp.:
- VII. 1. »e« počep — priročiti in sp.:
 - »na« poskok snožno — veliki čelni loki noter, d. pred l. v vzročenje, dlani noter in sp.:
 2. doskok v počep — odročiti, hrbti gor,
 3. vzravnavava v spetno stojo,
- VIII. 1. skrižna stoja z d. spredaj in $\frac{1}{2}$ obrat v l. v vzpon spetno — skozi priročenje (pred obr.) predročiti (po obr.), sklopljeno dol in sp.:
 2. spon — priročiti, vzklopljeno gor,
 3. drža,

IX.—XVI. — I.—VIII.

Ponoviti je A, B.

Pri ponovilu B je v XVI. 1. vzpon — predročiti sklopljeno dol in sp.: (skrižna stoja in obrat torej izpadeta).

2. Medigra.

- I. 1. prednožna stoja z l. ven — l. predročiti dol ven, vzklopiti naprej ven — lahen predklon v l. — pogled na l. roko,
2. 3. drža,

- II. 1. vzklon — s prisunom l. spetna stoja — priročiti,
- 2. 3. drža,
- III. IV. — I. II. v drugo stran,
- V. 1. zanožna stoja z d. ven — z l. predročiti $\frac{3}{4}$ gor ven uločeno, dlan gor — pogled na l. roko,
- 2. 3. drža,
- VI. 1. s prisunom d. spetna stoja — priročiti,
- 2. 3. drža,
- VII. VIII. — V. VI. v drugo stran.

Oddelek III. A.

- I. 1. izpad z l. nazaj, d. na prstih — lahen zaklon, d. noga, trup in glava v ravni črti — skozi odročenje, hrbti naprej, predročiti gor uločeno, dlani naprej, konci prstov se dotikajo — pogled na roke,
- 2. drža,
- 3. vzklon s prenosom teže telesa počepno zanožna stoja z l. — zmeren predklon, l. noga, trup in glava v ravni črti — odročiti, hrbti naprej, l. noga, trup in glava v ravni črti,
- 4. drža,
- II. 1. »e-na«: vzklon — vzravnavava z d., dva majhna koraka v vzponu naprej, l. d. — vzklopiti gor in polagoma priročiti in sp.:
- 2. »dve in«: dva majhna koraka v vzponu naprej, l. d. (na znak) — sklopiti dol in polagoma predročiti in sp.:
- 3. prednožna stoja z l. — izravnati roke, hrbti gor in sp.:
- 4. $\frac{1}{2}$ obr. v d. na prstih obeh nog v odnožno stojo z l. — odročiti, hrbti gor, d. skozi predročanje in sp.:
- III. 1. počepno odnožna stoja z l. — l. odročiti dol, vzklopiti ven, d. vzročiti uločeno, dlan gor — odklon v l. — pogled na l. roko,
- 2. vzklon — vzravnavava — pogled naprej — s prisunom l. spetna stoja — l. skozi odročenje vzročiti uločeno, dlan gor in sp.:
- 3. 4. — 1. 2. v drugo stran,
- IV. 1. skozi odročenje odročiti dol, vzklopiti ven,
- 2. 3. 4. drža,
- V. VI. VII. — I. II. III.,
- VIII. 1. skozi odročenje priročiti,
- 2. 3. 4. drža,
- IX. 1. začeti prihodnji gib,
- 2. odročiti v d., hrbti naprej in sp.:
- 3. skozi priročanje odročiti v l. hrbti gor in sp.:
- 4. vzročiti, dlani noter in sp.:
- X. 1. skozi odročenje v d. priročiti hrbti naprej in sp.:
- 2. $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog, vzpon z l., zanožiti z d. — predročiti gor, hrbti gor in sp.:
- 3. s prisunom z d. spetna stoja — priročiti,
- 4. drža,
- XI. XII. — IX. X. v drugo stran,
- XIII. 1. l. odročiti, d. skrčiti predročno noter, spodnja leht vodoravno pred telesom, vzporedna z l. lehtjo, vzklopiti gor — pogled na l. roko,
- 2. drža,
- 3. $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog v zanožno stojo z d. — l. odročiti, d. iztegniti v odročenje, vzklopljeno gor — pogled naprej,
- 4. drža,

- XIV. 1. 2. *o*e-na, dve in *e* s štirimi koraki v vzponu na mestu d., l., d., l. in $\frac{1}{2}$ obr. v l. — roke v bok, hrbti ob telesu, prsti smere nazaj,
 3. s prisunom d. spetna stoja — iztegniti v predročenje, hrbti gor,
 4. drža,
- XV. 1. zasuk trupa za 90% v l. — l. odročiti, hrbet gor — pogled na l. roko,
 2. odsuk trupa — l. predročiti, hrbet gor,
 3. 4. — 1. 2. v drugo stran,
- XVI. 1. priročiti,

III. B.

- I. 1. čepna vzpora v stran odnožno z l. — l. priročiti,
 2. 3. 4. drža,
- II. 1. l. skozi odročenje vzročiti, hrbet gor,
 2. 3. 4. drža,
- III. 1. vzravnavna, s prisunom l. spetna stoja — d. po najkrajši poti l. skozi priročenje predročiti noter, hrbti gor, roki prekržani v zapestju, d. nad l. in sp.:
 2. vzpon — v loku skozi predročenje dol ven, odročiti, hrbti gor in sp.:
 3. spon — v loku skozi predročenje dol ven, predročiti noter kakor 1.
 4. — 2.
- IV. 1. spon — upogniti odročno, spodnje lehti nad zgornjimi, konci prstov se dotikajo ram,
 2. d. iztegniti gor v vzročenje, dlan noter,
 3. l. iztegniti gor v vzročenje, dlan noter,
 4. skrčiti odročno, kakor 1.,
- V. 1. $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog in izstopna stoja z d. naprej — po najkrajši poti d. iztegniti naprej gor v predročenje $\frac{3}{4}$ gor, vzklopiti gor, l. nazaj v zaročenje, vzklopiti nazaj — pogled na d. roko,
 2. 3. drža,
 4. s prenosom teže telesa in s prisunom d. spetna stoja — po najkrajši poti priročiti,
- VI. 1. $\frac{1}{2}$ obr. v l. na prstih obeh nog in izstopna stoja z l. naprej — l. predročiti $\frac{3}{4}$ gor, vzklopiti gor, d. zaročiti, vzklopiti nazaj — pogled na l. roko,
 2. 3. drža,
 4. s prenosom teže telesa in s prisunom l. spetna stoja — po najkrajši poti priročiti,
- VII. 1. skozi predročenje, hrbti gor, skrčiti priročno, spodnje lehti pred zgornjimi, dlanj naprej in sp.:
 2. iztegniti v predročenje, vzklopljeno gor in sp.:
 3. skrčiti priročno kakor 1.,
 4. — 2.
- VIII. 1. po najkrajši poti odročiti $\frac{3}{4}$ gor, dlanj naprej,
 2. drža,
 3. skozi odročenje priročiti,
 4. drža,
- IX., X., XI. 1. — I., II., III. 1. v drugo stran,
 XI. 2., 3., 4. — XVI. — III. 2., 3., 4. — VIII.
- Ponoviti je A, B.

Subotica. Prema predlogu br. Đ. Stepanova predvodnika »A« grupe muž. naraštaja, rešeno je na prvoj redovnoj sednici prednjačkog zbora naraščaja, da se od sada sav rad izveštava preko »Sokoliča«.

U nedelju 24. X. 1926. održana je prva redovna sednica prednjačkog zbora muškog naraštaja u Subotici.

Br. Đ. Stepanov predvodnik muškog naraštaja otvara sednicu i drži nagovor o dužnostima i cilju prednjačkog zbora naraštaja.

Posle se prešlo na biranje novih funkcionara i izabrana su sledeća braća: K. Medaković za tajnika, S. Gabrić za novinara, P. Ognjanov za knjižničara, M. Ilijin za blagajnika, M. Živković za statističara, Đ. Kaminski za spravara.

Vođe odeljenja za sledeća tri meseca: I. odeljenje K. Medaković, II. P. Ognjanov, III. M. Živković, IV. V. Dučević, V. S. Gabrić, VI. M. Ilijin, VII. J. Bačević.

Časovi prednjačkog zbora naraštaja održavaju se svake nedelje od 9.—11. sati pre podne pod vodstvom br. Đ. Stepanova.

Uveren da će ovaj rad biti od koristi sokolskoj porodici, istrajamo i produžiti ovaj rad.

S. Gabrić.

Gorenjska sokolska župa. Škofja Loka. Naraščaj Sokolskega društva v Škofji Loki je po navodilih in sklepih Jugoslov. Sokolskega Saveza stopil v boj proti alkoholu. Vsi oni naraščajniki — do sedaj jih je osem — ki čutijo v sebi dovolj moči, da se vzdržijo alkohola, so se združili in ustanovili so abstinentski krožek z namenom, da se z združenimi močmi med seboj podpirajo v protialkoholnem boju. Z dobrim zgledom hočemo pokazati, da ima sokolska mladina dovolj moči in energije, da se ubrani pred najhujšim sovražnikom, ki

tudi v sokolskih vrstah zastruplja in uničuje zdrave telesne in duševne moči. Pri vstopu v abstinentski krožek se mora vsak naraščajnik zaobljubiti, da se odpoveduje alkoholu in da hoče vestno držati svojo dano besedo. Vsak naraščajnik podpiše nastopno zaobljubo:

Uvidevam, da ubija alkoholizem naš narod telesno, moralno, duševno in gospodarsko. Spoznavam, da je zaradi tega največja ovira tudi vsemu stremljenju Sokolstva.

Ker kaže izkušnja vsega protialkoholnega gibanja, da je najboljšo sredstvo za pobijanje alkoholizma lastni zgled popolne vzdržnosti (abstinence), zato se obvežem:

»Kot skrajno dosledni Sokol se iz ljubezni do svojega naroda in za ugled svoje organizacije popolnoma odpovedujem vsem alkoholnim pijačam (pivu, vinu in žganju) ter pristopam v abstinentski krožek Sokolskega društva v Škofji Loki.«

Stražišče. Letošnjega župnega naraščajnega dne se moški naraščaj iz Stražišča ni mogel udeležiti, tako je bila nezadostna njegova izvežbanost. Do društvenega nastopa dne 5. septembra smo to popravili, kolikor smo mogli. Zdaj ne bomo več odnehali. Uvideli smo, da moremo šele z daljšo, vztrajno vadbo nekaj doseči. Deseterica nas sedaj redno hodi k telovadbi.

Kranj. Moški in ženski naraščaj sta v zadnjem času številčno zelo nazadovala. Na lastne oči so se lahko fantje prepričali letos, kako krasno je izoblikovala sokolska telovadba telesa tekmovalcev, ki so se pripravljali za tekmo v Pragi, a vendar se nočejo potruditi, da bi sebe vzgojili do podobne višine. Zdaj telovadi le prav, prav pičlo število naraščaja.

Anekdote iz VIII. vsesokolskega zleta v Pragi.

Imovitejši član Sokolskega društva v S. je skrivaj dal ubogemu delavcu iz opekarne, dolgoletnemu članu istega sokolskega društva, v žep suknjiča 50 Kč, da bi jih imel za priboljšek na poti v Prago, ker si je le s težavo prihranil potrebni denar za udeležbo na zletu. Toda stari Sokol jih ni obdržal, ampak jih je dal društvemu blagajniku, rekoč: »Brat J. mi je dal tale papir, vzemi ga za zletni fond.« In ko ga je v zletnih dneh starosta vprašal, ako česa potrebuje, je odgovoril: Brat starosta, imam samo eno veliko željo, da bi se mogel udeležiti še treh zletov.«

Pri povratku iz zleta so nabrali člani in članice v posebnem vlaku, s katerim so se vračali domov, 330 Kč z namenom, da jih darujejo železniškemu osebju ter so oddali novce načelniku postaje. Toda čez nekaj dni je dobilo Sokolsko društvo v H. 330 Kč in pismo, v katerem piše načelnik postaje: »Železničarska služba, ki je vobče težka, je bila za časa zleta prenaporna, torej enaka duševnemu in telesnemu naporu bratov in sester, ki so se udeležili zleta. Njih uspeh na zletišču in pri sprevedu pa je bil tako veličasten, očarujoč in presenetljiv, da tega z besedami ni mogoče opisati, to more presoditi le tisti, ki je vso to krasoto in delo sam videl. Vse to sem raztolmačil osebju in vlakovodju V., ki so spremljali oni vlak. Vsi ti so se rade volje odrekli vašemu darilu v korist Sokolskemu društvu v H. Moje osebno naziranje in pretežne večine železničarjev je, da nas osrečuje zvest, da je VIII. zlet popolnoma uspel. Edino plačilo za nas je skromno priznanje, da smo tudi mi s svojo službo vsaj deloma pripomogli k uspehu zleta.«

Krkonoska župa je bila za časa zleta nastanjena v meščanski pivovarni na Vinohradih. Ko smo v soboto zvečer prišli iz kolodvora v pivovarno, smo doživeli prvo prijetno presenečenje. Trije starejši prijatelji Sokolstva iz Vinohradov so razložili na dvorišču krtače in druge priprave za snaženje čevljev, na zidu pa je visel lepak z napisom: »Sokolom čistimo čevlje brezplačno«. Z veseljem so se lotili dela in brez odmora so nam čistili našo obutev, ki je bila zaradi prejšnjega dežja precej nečista. Odkril sem se pred njimi in v tem trenutku bi bil rad videl pred seboj vse brate, sestre, naraščajnike in deco iz naše župe, da bi jim bili snažilci čevljev za zgled požrtvovalnosti in da bi jim ne bilo tako težko prihajati k telovadbi in k prosvetnim predavanjem, kakor se to včasih dogaja.

Po »Vestniku Sokolskem«.

Boileaujeva dovtnost. Boileau, zakonodajec francoskega parnasa, ni bil v svojih pomenkih voden, kakor bi si kdo mislil po njegovem priimku, ki pomeni »vodopivca«. Nekdaj sta se pričkala z dramatikom Racinom, ki je postajal že rezek in osoren v svojih besedah. V skrajni sili vzklikne Boileau: »No, pa naj bo! Rajši se umaknem, kakor da bi imel v tako zadirčnem tonu svoj prav.«

Ko je bil predsednik De Mesmes sprejet v Akademijo, mu je Boileau napravil tale nežni poklon: »Gospod, prihajam k vam, da mi čestitate, ker sem dobil za tovariša takšnega moža, kakršni ste vi.«

Corotovo prijateljstvo. Bogat ljubitelj umetnin je nekoč posetil slikarja Corota (1796—1875) v njegovi delavnici. Mojster je pravkar dodelaval neko podobo. Navdušen ob njeni lepoti jo je hotel obiskovalec takoj kupiti. »Svoje platno vam prepustim z enim pogojem«, je rekel imenitni obraznik: »za mojega prijatelja Milleta poplačate njegov dolg pri mesarju in pekarju«. — »Velja«, je

radostno pritržil zbiratelj umotvorov. In nemudoma je poslal po račun k dobaviteljema: pri enem je znašalo 22.000, pri drugem pa 24.000 frankov. Millet (1814—74) je namreč jemal dvanajst let na up. Kupec je malce ostrmel. Alj ker ga je Corotova velikodušnost osupnila, je poravnal brzc obotavljanja znesek 46.000 frankov. Takrat je bila slika vredna komaj 1500 frankov, danes trikrat toliko.

Nova knjiga. Mladinske knjižnice, ki jo izdaja v Celju prof. Holecček, je izšel že

III. zvezek. Prinaša v prav lični opremi tri živahne povesti iz živalskega življenja, ki jih je spisal Amerikanec E. S. Thompson, najboljši poznavalec širnih prerij in njih divjih prebivalcev. Dejanje je v vseh treh povestih jako zanimivo in na nekaterih mestih uprav dramatično; zato ne bodo uga-jale samo mladim ljudem, ki so jim predvsem namenjene, ampak čital jih bo s pridom in užitkom tudi odrasli, ki ima še interes za narodo. Knjiga se naroča pri izdajatelju in stane s poštnino 12 Din.

Ob sklepu osmega letnika.

S posebnim veseljem zaključujemo letošnji letnik »Sokoliča«. Krog naših sotrudnikov se veča, pa tudi število naših naročnikov narašča. Kdo bi ne bil tega vesel! »Sokolič«, ki hodi širom naše uedi-njene domovine, si je pridobil prijateljev in zvestih čitateljev med vsem jugoslovenskim sokolskim naraščajem, poznajo ga povsod — na severu in jugu, ob planinah in ob morju.

Tudi prihodnje leto bo ostal »Sokolič« zvest svoji nalogi. Skušali bomo, da bo njegova vsebina še bolj zanimiva in pestra, da bo ustrezal vsem, ki so v krogu naše vzvišene sokolske misli.

Vas čitatelje in sotrudnike — pa prosimo, da ostanete zvesti »Sokoliču« in da pridobite mnogo novih naročnikov.

Vsak naraščajnik in vsaka naraščajnica mora poznati svoje glasilo in njegovo vsebino. Vam je namenjen »Sokolič«, za Vas skrbi in Vas uči, zato je Vaša dolžnost, da ga podpirate.

Zdravo!

42233

UREDNIŠTVO.

„Brezalkoholna produkcija“, Ljubljana, Poljanski nasip 10/60 pošlje vsakemu naročniku „Sokoliča“ zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj, ne bo vam žal.

„Sokolič“ izhaja vsak mesec ter stane za vse leto 18 Din
Urednik Ivan Bajželj v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 28./1.
Uprava v Učiteljski tiskarni v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.
Izdaja, zalaga in tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani, zanjo odgovarja France Štrukelj.